

Mama egel de Mantelouder

Carine van Loon voor Ontzorghuis

Behoudens de in of krachtens de Auteurswet van 1912 gestelde uitzonderingen mag niets uit deze uitgave worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerde gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of een andere manier, zonder voorgaande schriftelijke toestemming van de auteur of gemachtigden.

Eerste druk: November 2022

Auteur en Illustrator: Carine van Loon

Uitgever: Willemijn van Loon

Met dank aan: Marnix de Jong, Anne-Marie de Jong en Marise Schot

Eindontwerp voor afstuderen bij SPD, IDE TU Delft

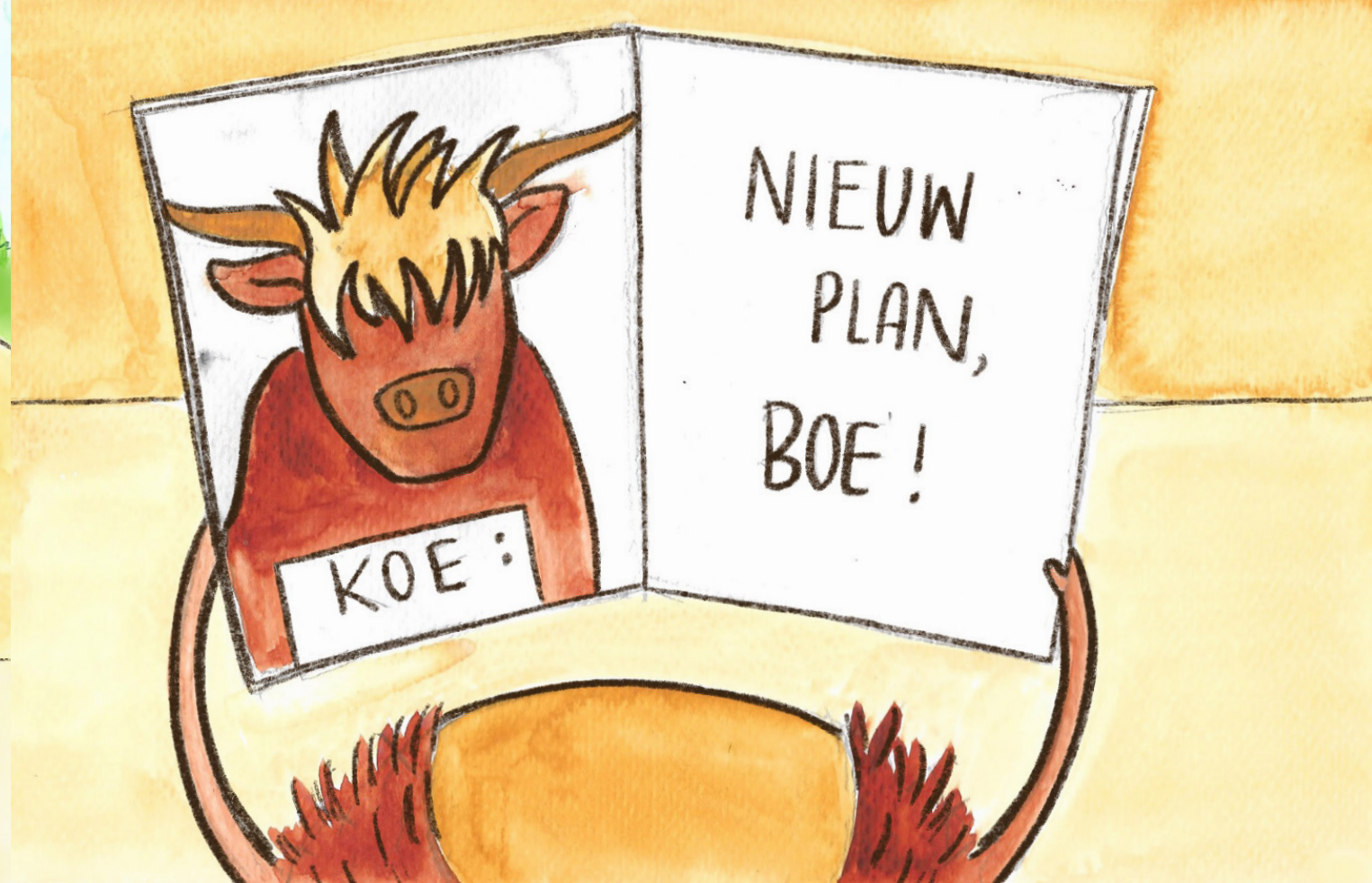
In samenwerking met: Ontzorghuis

Mama egel de Mantelouder

Carine van Loon voor Ontzorghuis

Diep in het bos wonen een mama egel en haar egeltje. Egeltje heeft speciale stekeltjes. Hij kan niet alleen zijn en eet niet zo goed. Mama egel helpt hem met alles.

Op een dag krijgen ze een krant in de brievenbus. In de krant staat een bericht van koe: "Er is een nieuw plan. De konijnen gaan voor de egels zorgen. De groeten, boe!"

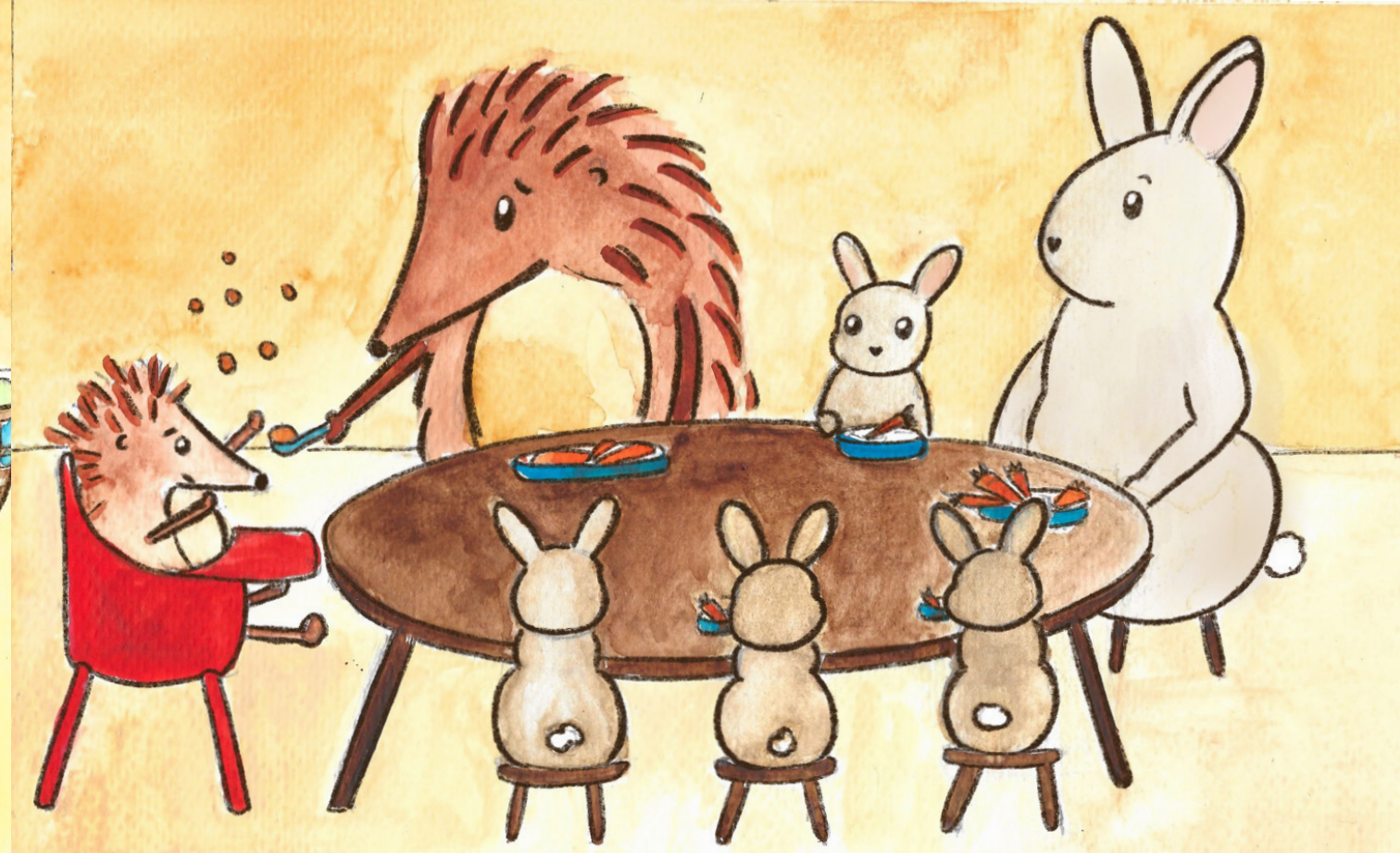
Mama egel geeft egeltje zijn speciale voedingrijke eten. Ze heeft verschillende hapjes gemaakt. Egeltje lust er maar eentje. "Tot konijn komt zorg ik zelf wel voor egeltje." denkt ze.

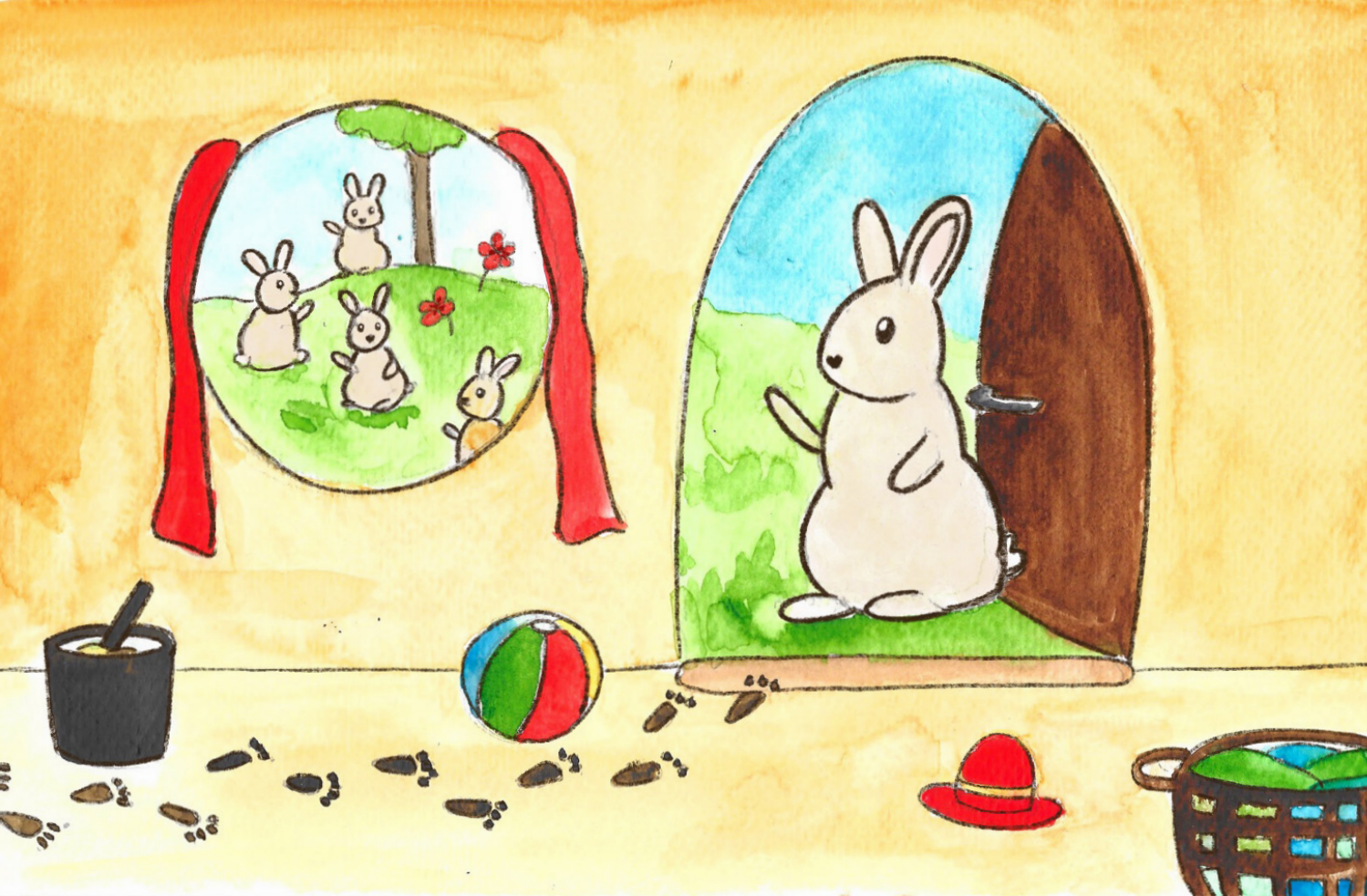
Egeltje kan niet goed slapen. Mama egel knuffelt hem net zo lang tot hij rustig wordt. Daarna ruimt ze het huis op. Die avond dekt ze egeltje toe met haar mantel. Ze doet haar best om op tijd naar bed te gaan. Dat lukt haar om 10 uur.

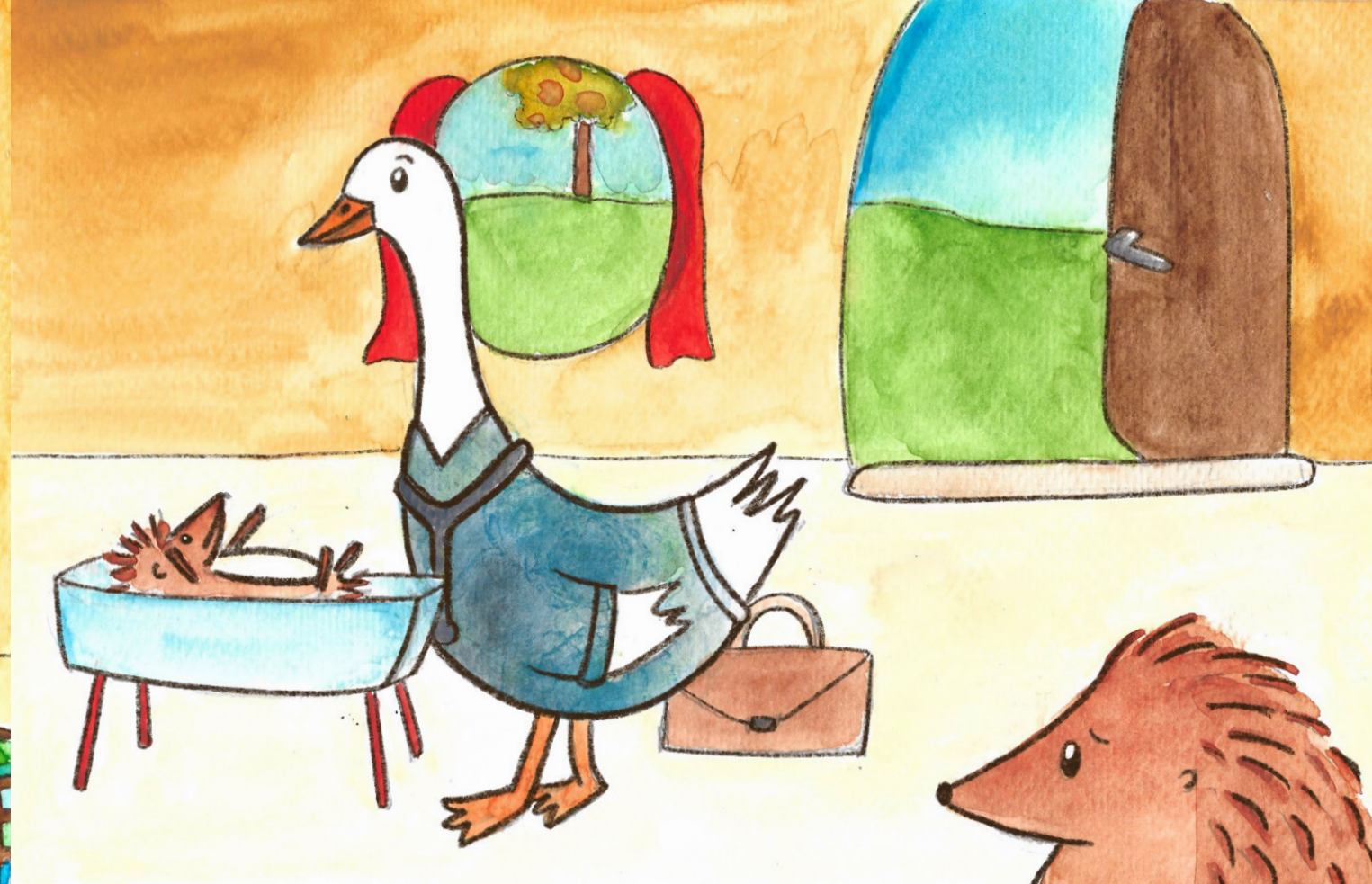
De volgende ochtend komt mama konijn al vroeg op bezoek. Ze heeft haar vier kindertjes meegenomen. De mama's drinken thee en de kinderen spelen. De konijntjes vragen: "Waarom praat egeltje niet, hij is toch ouder?" "Sommige kindjes praten en andere niet." legt mama egel uit.

Even later gaan ze aan tafel eten. "Egeltje kan nog steeds niet goed eten," zegt mama egel, "kan jij daarmee helpen?". "Oh, mijn konijntjes eten juist erg veel!" zegt mama konijn. "Dus ik weet het niet. Misschien kan dokter gans helpen?"

De konijntjes gaan weer naar huis. "Kom je binnenkort worteltjestaart eten?" vraagt mama konijn. "Laat maar weten als je hulp nodig hebt!" En ze zwaaien met zijn vijven. "Ik zal het zelf wel even opruimen." zegt mama egel. Die avond dekt ze egeltje toe met haar mantel. Ze doet haar best om op tijd naar bed te gaan. Dat lukt haar om 11 uur.

Een paar weken later komt dokter gans op bezoek. Hij loopt gelijk naar egeltje, en doet wat onderzoek. Hij zegt "Egeltje moet nog veel leren. Hij is te dun. Hij moet meer eten, en krijgt sondevoeding. Ik moet eerst een plan maken met hert." Met een vlugge wuif stapt hij de deur uit.

Mama egel knuffelt egeltje. "Goed gedaan hoor bij dokter gans!" Ze stopt egeltje in bed. Die avond dekt ze egeltje toe met haar mantel. Ze doet haar best om op tijd naar bed te gaan. Dat lukt haar om 12 uur.

Een maand later gaat de bel. Hert komt op bezoek. Hij vraagt of mama egel hulp kreeg van mama konijn. "Die heeft 4 kindjes en heeft het erg druk." zegt mama egel.

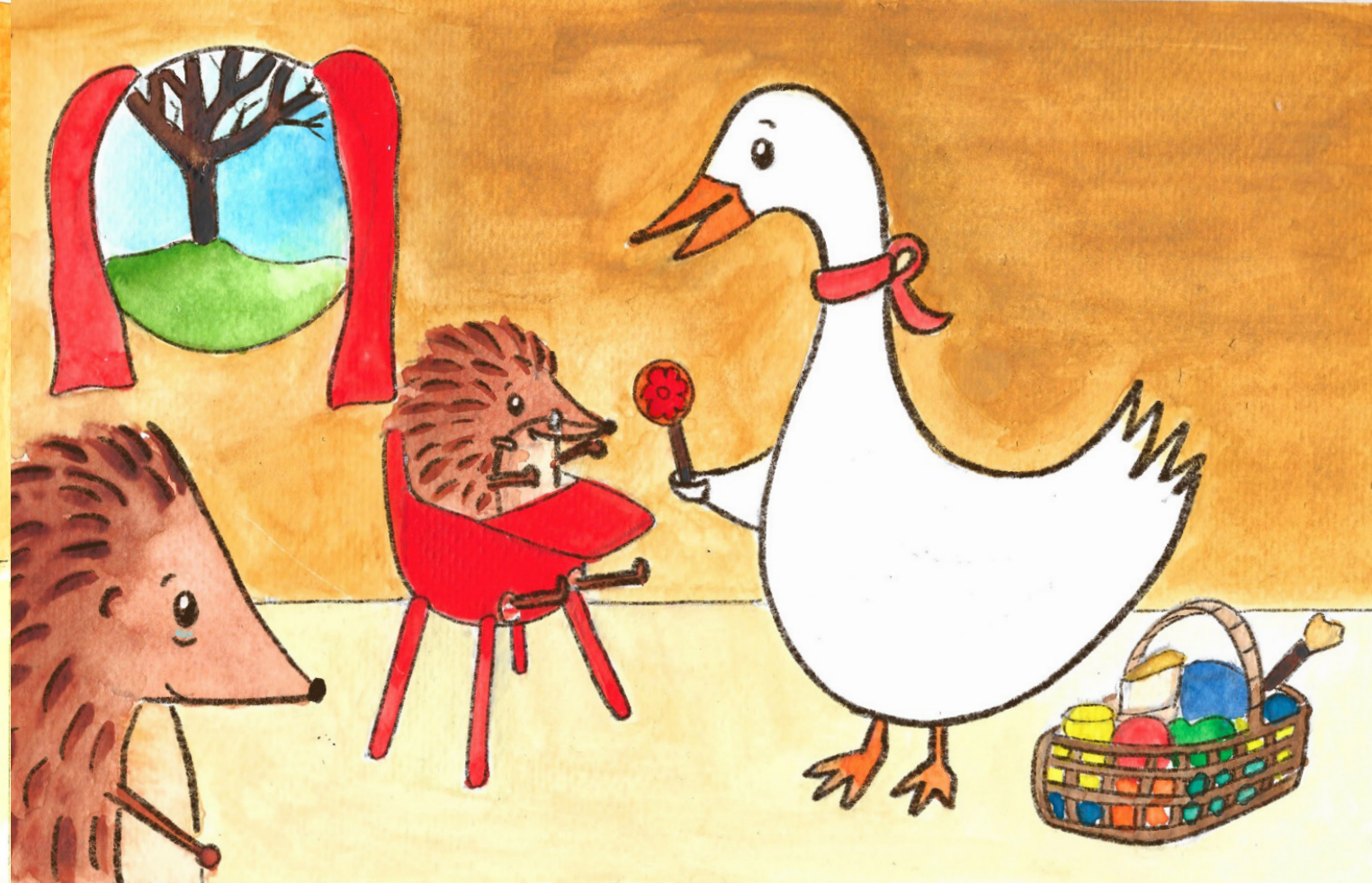
"Ik ga kijken wat ik voor je kan doen." zegt hert. "Maar eerst moet ik een plan maken en een afspraak met moeder gans." "Ik hou het nog wel even vol." zegt mama egel. Ze zwaait hert uit.

Egeltje lust die avond zijn eten niet. Mama is bezorgd, hij moet wel goed eten! Dus kookt mama egel nog een keer. Dat is veel werk, en egeltje spuugt het telkens uit. Mama egel voelt paniek, maar ze probeert niet boos te worden op egeltje. "Over een tijdje wordt alles beter." zegt ze. Ze maalt al het eten en doet het in de sonde.

Ze stopt egeltje in bad. Ze kietelt egeltje, en hij lacht. Na het bad probeert ze nog een keer eten te geven. Die avond dekt ze egeltje toe met haar mantel. Ze doet haar best om op tijd naar bed te gaan. Dat lukt haar om 1 uur.

Drie weken later komt Moeder gans langs. "Hallo! Waar is egeltje?" zegt ze. Ze geeft hem een dikke knuffel. "Vandaag gaan we oefenen met eten!" zegt Moeder gans. Ze heeft speciale spullen bij zich. Ze laat mama egel zien hoe het moet.

Moeder gans oefent een uurtje met egeltje. "Ik ga er weer vandoor, want ik ga nog langs drie andere egeltjes!" lacht moeder gans. "Maar ik heb met hert afgesproken dat ik elke week terugkom!". "Dag!" Mama egel en egeltje zwaaien haar uit. "Goed gedaan!" zegt mama egel, en ze geeft egeltje een knuffel.

Egeltje gaapt. Mama egel legt hem snel op bed. Ze ruimt de spullen op, en doet andere taakjes in huis. Ze heeft extra taakjes gekregen van moeder gans. Het lukt haar niet om alles af te krijgen, en ze huilt een beetje. Die avond dekt ze egeltje toe met haar mantel. Ze doet haar best om op tijd naar bed te gaan. Dat lukt haar om 2 uur.

De volgende ochtend verzamelt mama egel besjes voor het avondeten. Vogeltje komt aanvliegen "Ik kan wel meehelpen, ik help vaker egeltjes!" zegt hij en vliegt weg. Mama egel gaat door met zoeken.

Even later heeft mama egel de mand gevuld. Vogeltje komt terug met drie besjes "alsjeblieft!". "Bedankt!" zegt mama egel vrolijk. Ze loopt samen met egeltje naar huis.

Mama egel maakt bessensalade en bessentaart. Ze helpt egeltje met eten, maar hij wil niet. Hij rolt zich op in een bal en prikt mama: "Auw!" roept ze. Ze denkt: "Niet boos worden, want egeltje kan er niets aan doen". Ze boent hem schoon, geeft hem een knuffel en legt hem in bed.

Mama egel ruimt de keuken op en doet de afwas. Ze is wel erg moe. Die avond dekt ze egeltje toe met haar mantel. "Ach ja, ik ben nu eenmaal een mantelouder" zegt ze.

Einde

Wat en wie zijn mantelouders?

Een mantelouder is een ouder van een kind dat meer zorg nodig heeft dan andere kinderen. 'Mantelouders' is een nieuwe term, een term door ouders zelf in het leven geroepen. Mantelouders zijn ouders met een mantelzorgtaak voor hun kind(eren).

Een ouder die de mantelzorger is voor zijn/haar kind klinkt misschien bijzonder. De zorg die je voor je kind hebt, is vrij vanzelfsprekend. Echter bij sommige gezinnen is de zorg vele malen groter dan bij een regulier kind. Er komen zorgtaken bij zoals sondevoeding geven, eettraining, vernevelen, communiceren met ondersteunende middelen zoals pictogrammen of gebarentaal. Maar denk ook aan het veelvuldig contact onderhouden met meerdere artsen, therapeuten, gespecialiseerde opvang centra, zorgverleners, zorginstelling en budgetverstrekkers. Mantelouder-taken zijn de taken die een regulier kind niet heeft: de bovengebruikelijke zorg. In de medische wereld is een zorgintensief kind, een kind wat 8 uur of meer extra zorg nodig heeft per week. In het begin is dit lastig te herkennen. Een mantelouder ben je als het kind levenslang extra zorg nodig heeft.

Mantelouders worden vaak de case manager van hun zorgintensieve kind. Zij zijn de spil tussen alle betrokkenen, om te zorgen dat hun kind de zorg krijgt die het nodig heeft. Mantelouders zijn als het ware de behoeftenmanagers van hun kinderen, diegenen die hun welzijn en geluk bewaken. Mantelouder word je zonder voorbereiding of opleiding. Mantelouders moeten overeind blijven om goede zorg aan hun kind te kunnen geven.

In dit boekje is gekozen voor mama egel, voor het alliteratie effect, maar het had ook papa egel kunnen zijn. Vaak staan ze er ook samen voor en zijn er nog meer kinderen in het gezin, naast het zorgenkindje. Om het verhaal simpel te houden, representeert mama egel de mantelouders.

Bron: www.ontzorghuis.nl

Waar gaat het verhaal over?

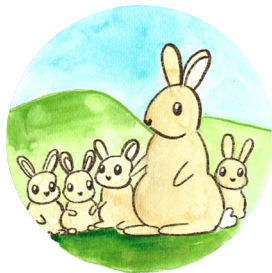
Het is een metafoor voor de leefwereld van mantelouders. Mama egel is de mantelouder en egeltje het zorgenkindje. De mantelouder heeft met andere dieren te maken, die zijn deel van het systeem:

Egel: Mama egel is een mantelouder, die zorgt voor egeltje het zorgenkindje. Zorgen voor een zorgenkindje betekent dat ze veel verantwoordelijkheden heeft en een lange to-dolijst. Dit maakt mama egel soms moe en gestresst. Eigenlijk zou ze dan wel wat hulp kunnen gebruiken. Maar mama egel let alleen op egeltje en realiseert zich vaak pas te laat dat ze hulp nodig heeft. "Is het wel ok om (meer) hulp te vragen?"

Koe: De koe is de nationale overheid. Hij is erg groot en heeft zo overzicht over alle dieren in de buurt. De koe wil graag dat het zorgsysteem betaald kan worden door de groep dieren en is enthousiast om een nieuw idee uit te proberen. Het nieuwe idee is dat de dieren meer voor elkaar proberen te zorgen. "Ik wil dat jij initiatief toont!"

Konijn: Konijnen zijn de vrienden en familie van egel: het netwerk. Konijn heeft een grote familie en woont in een groep. Mama konijn was goede vriendinnen met mama egel, maar sinds egeltje is geboren zien ze elkaar niet zo veel. Mama konijn weet niet zo goed hoe het met mama egel gaat. Mama konijn heeft het zelf ook druk, dus ze groeien langzaam uit elkaar. "Ik weet niet zo goed hoe ik moet helpen."

Gans: Ganzen zijn de zorgverleners. Er zijn veel soorten ganzen, die allemaal op hun eigen manier voor andere dieren zorgen. Sommige ganzen koppelen dieren aan elkaar. Anderen zijn dokters met specialistische medische kennis. En dan heb je nog moeder ganzen, die hulp geven aan hen die het nodig hebben. "Ik wil wel meer helpen maar dat kan niet."

Hert: Hert is de gemeente. Hert heeft een nieuwe uitdaging gekregen van koe en doet zijn best om de strenge processen te volgen. Hij mist wat middelen en geld, en beheert veel problemen van verschillende dieren. Het is belangrijk werk, maar ook een grote taak en soms wordt hert risicovermijdend. "Je staat op mijn to-do-lijstje."

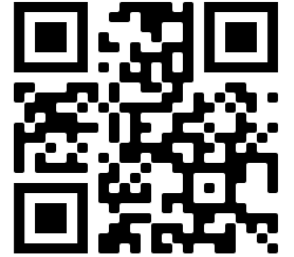
Vogel: Vogeltje is een goed doel. Samen met de andere vogels fladdert ze tussen de dieren om te kijken of iemand hulp nodig heeft. Zo bouwt ze de gemeenschap op. Het netwerk van vogels kan helpen om dingen op te vangen wanneer ganzen of herten niet kunnen helpen. Ze weten vaak welke verandering nodig is, maar zijn op zichzelf te klein om een groot verschil te maken. "We zien dat er verandering nodig is, maar kunnen het niet alleen."

Vragen om over na te denken

- Wat doet het met je om dit verhaal te lezen?
- Begrijp je het verhaal?
- Begrijp je de metafoor?
- In welk(e) dier(en) herken je jezelf?
- Ken je een mama egel in jouw omgeving?
- Wat zijn de 3 dingen die je zou kunnen doen om iemand zoals mama egel te helpen?
- Wat moet er niet veranderen en wat juist wel?
- Hoe zou je dit boekje gebruiken in jou positie?

Over Ontzorghuis

Ontzorghuis wil dat mantelouders en hun kinderen ondersteund worden, zich kunnen verbinden en hun kracht kunnen ontwikkelen. Ontzorghuis zet zich in voor mantelouders, door middel van community, verhalen, workshops, tools en nog meer.

Meer weten?
Check dan www.ontzorghuis.nl

Auteur en Illustrator: Carine van Loon

Dit boekje is gemaakt als afstudeerproject op Industrieel Ontwerpen van Carine. Ze heeft systemisch design onderzoek gedaan naar het systeem wat ouders met een zorgintensief kind omringt. Dit boekje is haar eindontwerp.

Carine van Loon, November 2022
Afstuderen voor Strategic Product Design, IDE, TU delft
In samenwerking met: Ontzorghuis

